

اخلاق و قوانین در حرفه پزشکی

تألیف و گردآوری:

دکتر سروناز فروزنده

رزیدنت بیماری های داخلی

۹۲۹۵۱۹۲

www.ketab.ir

سرشناسه	: فروزنده، سروناز، ۱۳۷۰-
عنوان و نام پدیدآور	: اخلاق و قوانین در حرفه پزشکی / تالیف و گردآوری سروناز فروزنده.
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۲۴۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۳-۰۸-۳۱۰۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: اخلاق پزشکی Medical ethics پزشکان - اخلاق حرفه‌ای Physicians -- Professional ethics پزشکی -- قوانین و مقررات - ایران Medical laws and legislation -- Iran
رده بندی کنگره	: ۷۲۴R
رده بندی دیویی	: ۷۴/۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۳۴۷۵۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketab.ir ارشدان مؤسسه آموزشی تالیفی ارشدان

■ نام کتاب:	اخلاق و قوانین در حرفه پزشکی
■ تالیف و گردآوری:	سروناز فروزنده
■ نشر:	آموزشی تالیفی ارشدان
■ ویرایش:	اول
■ نوبت چاپ:	اول ۱۴۰۱
■ حروفچینی و صفحه آرایی:	www.irantypist.com
■ طراح و گرافست:	www.irantypist.com
■ شابک:	۹۷۸-۶۲۳-۰۸-۳۱۰۳-۷
■ شمارگان:	۱۰۰۰
■ مرکز خرید آنلاین:	www.arshadan.com www.arshadan.net
■ مرکز پخش و توزیع:	۰۲۱۴۷۶۲۵۵۰۰
■ قیمت:	۲۰۰۰۰۰ تومان

پیشگفتار

رعایت اخلاق حرفه‌ای در سازمان، امری ضروری است تا سازمان از یک سو جامعه را دچار تعارض نکند و از سوی دیگر، با اتخاذ تصمیمات منطقی و خردمندانه منافع بلندمدت خود را تضمین کند. جامعه ما نیازمند آن است تا ویژگی‌های اخلاق حرفه‌ای مانند دلبستگی به کار، روحیه مشارکت و اعتماد، ایجاد تعامل با یکدیگر و غیره را تعریف، و برای تحقق آن فرهنگ سازی نماید. امروزه بسیاری از کشورها در جهان صنعتی به این بلوغ رسیده‌اند که بی‌اعتنایی به مسائل اخلاقی و فرار از مسئولیت‌ها و تعهدات اجتماعی، به از بین رفتن نظام جامعه می‌انجامد. به همین دلیل، بسیاری از افراد موفق برای تدوین استراتژی اخلاقی احساس نیاز کرده، و به این باور رسیده‌اند که باید در سازمان یک فرهنگ مبتنی بر اخلاق رسوخ کنند. از این رو، کوشیده‌اند به تحقیقات درباره اخلاق حرفه‌ای جایگاه ویژه‌ای بدهند. در جامعه‌ی پزشکی بحث اخلاق به جهت اهمیت این حرفه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. علت این اهمیت اخلاق پزشکی اساساً به این خاطر است که مسائل آن فراتر از اخلاق عمومی است. در غرضه‌ی پزشکی این حکم صادق است که اساساً حرکت طب بر محور اخلاق بوده و پایه‌های آن بر مبانی اخلاقی استوار است. با توجه به اینکه افعال اخلاقی، اساسی‌ترین راه وصول به این مقصد هستند و رعایت معیارهای اخلاقی در پزشکی بسان خلعتی است که پوشیدن آن زیبنده‌ی قامت همه اطباست. امروزه، از نظر علمی ثابت شده است که روحیه‌ی قوی و شاد در بیمار، تأثیر مهمی در درمان او و سیر سریع بهبودی او دارد. که ایجاد این امر مستلزم رفتار پسندیده‌ی پزشکان گرانقدر است: هم چنین یکی از بهترین راه‌های درمان روحی و روانی در اسلام، ذکر و یاد خداوند است که شایسته است هم پزشک و هم بیمار با زبان و دل او را یاد کنند. تا با تداوم آن، بتوانند با خداوند انس گرفته و قلب را از آفات دور سازند. در این حالت، انسان، خداوند را بر تمامی کارهایش ناظر دیده، که سهم مؤثری در سلامت نفسانی و بهداشت روانی پزشک و بیمار داشته و انسان را از ترس به امنیت، از اضطراب بی‌تابی به آرامش و از هراس به اطمینان سوق می‌دهد.

دکتر کاظم فروزنده

(رئیس دانشگاه علمی کاربردی قطعه سازان شرق تهران)

فهرست مطالب

۱۷	فصل اول: اخلاق
۱۸	استفاده از واژه اخلاق
۲۳	تعریف علمای اسلامی از اخلاق
۲۴	تعریف اخلاق از دیدگاه اندیشمندان اسلامی
۲۵	معنا و مفهوم اخلاق از دیدگاه اسلام
۲۵	جایگاه و اهمیت اخلاق و قوانین آن در اسلام
۲۹	ویژگی‌های نظام اخلاقی اسلام
۳۲	ویژگی‌های اخلاق اسلامی
۳۲	۱- میانه‌روی اسلام در اخلاق
۳۲	۲- واقع بینانه بودن اخلاق اسلام
۳۵	۳- وجود مراتب در ارزشهای اخلاقی اسلام
۳۶	۴- غایت‌گرایی
۳۷	۴- عقلانی و وحیانی بودن نظام اخلاقی اسلام
۳۸	۵- قابلیت تطبیق در شرایط زمانی و مکانی
۳۹	۶- همگانی بودن مسیر رشد اخلاقی
۴۱	فصل دوم: اخلاق حرفه‌ای
۵۷	فصل سوم: اخلاق پزشکی
۵۸	اخلاق پزشکی
۵۸	اهمیت اخلاق پزشکی
۵۹	تاریخچه اخلاق پزشکی
۶۲	تاریخچه اخلاق پزشکی در ایران
۶۲	اخلاق پزشکی در ایران باستان
۶۳	اخلاق پزشکی پس از اسلام
۶۵	پند نامه پزشکی اهوازی
۶۷	تاریخچه‌ی اخلاق پزشکی از دیدگاه قرآن و پیامبر اعظم و ائمه علیه السلام
۷۲	تعهد اخلاق پزشکی در جهان غرب
۷۴	مبانی اخلاق پزشکی

۷۴	 مبانی اعتقادی
۷۵	 بایسته‌های اخلاق پزشکی
۷۵	 ارتباط پزشک با خداوند
۷۶	 عبادت شمردن پزشکی
۷۶	 تقوا
۷۷	 ارتباط پزشک با مردم
۷۷	 ارتباط پزشک با بیمار
۷۸	 ارتباط پزشک و همکاران
۷۹	فصل چهارم: اخلاق در آموزش پزشکی
۸۰	 اخلاق در آموزش پزشکی
۸۰	 ۱. اخلاص در آموزش
۸۰	 ۲. پارسایی
۸۱	 ۳. احساس مسئولیت
۸۱	 ۴. دانش اندوزی
۸۲	 ۵. دانش افزایی
۸۲	 ۶. مهارت افزایی
۸۵	فصل پنجم: اخلاق در درمان پزشکی
۸۶	 اخلاق در درمان پزشکی
۸۶	 ۱. پالایش نیت
۸۷	 ۲. حُسن خلق
۸۸	 ۳. وفار
۸۸	 ۴. آراستگی ظاهر
۸۹	 ۵. وجدان پزشکی
۹۳	 ۶. احترام به شخصیت بیمار
۹۴	 ۷. ارائه اقدامات سودمند
۹۵	 ۸. عدالت
۹۶	 ۹. رازداری
۹۷	 ۱۰. امیدواری و امیدبخشی
۹۹	 ۱۱. پاسداشت زندگی بیمار
۹۹	 ۱۲. دعا برای بیمار

نقش مسایل دینی بر سلامت جسم و روح.....	۹۹
تأثیر معنویات بر سلامت جسمانی.....	۱۰۰
تأثیر معنویات بر سلامت روح و روان.....	۱۰۱
فصل ششم: اخلاق پژوهشی	۱۰۳
اخلاق پژوهشی چیست و چرا اهمیت دارد؟.....	۱۰۴
قوانین و سیاست‌های اخلاق پژوهشی.....	۱۰۷
اصول اخلاقی.....	۱۰۷
فصل هفتم: تخلفات و جرایم پزشکی	۱۱۱
تخلفات و جرایم پزشکی کدامند؟.....	۱۱۲
تفاوت بین جرائم و تخلفات پزشکی:.....	۱۱۲
تخلفات انتظامی پزشکان.....	۱۱۳
دادسرای جرایم پزشکی:.....	۱۱۴
روند رسیدگی به پرونده‌ها در دادسرای جرائم پزشکی چگونه است؟.....	۱۱۴
دادگاه عمومی حقوقی و دادگاه‌های کیفری.....	۱۱۵
شورای حل اختلاف ویژه امور پزشکی:.....	۱۱۵
صلاحیت شوراهای حل اختلاف ویژه امور پزشکی:.....	۱۱۵
صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی در پرونده‌های پزشکی.....	۱۱۶
شبیه سازی.....	۱۱۷
جنبه‌های حقوقی و اخلاقی در زمینه ی ژنتیک انسان.....	۱۱۸
مسائل اخلاقی ناشی از شبیه سازی برای تولید انسان.....	۱۱۹
همانند سازی انسان: معایب و محاسن.....	۱۲۱
روانشناسی افراد شبیه سازی شده.....	۱۲۳
کلونینگ از نظر ادیان.....	۱۲۴
کلونینگ از دیدگاه مراجع دین.....	۱۲۵
حساسیت‌های سیاسی.....	۱۲۶
تاریخچه پیوند اعضا.....	۱۲۷
پیوندهای موفق در تاریخ.....	۱۳۲
تاریخچه پیوند کبد.....	۱۳۴
تاریخچه پیوند ریه.....	۱۳۵

۱۳۶.....	تاریخچه پیوند قلب.....
۱۳۷.....	تاریخچه پیوند کلیه.....
۱۴۲.....	تاریخچه پیوند بافت.....
۱۴۲.....	تاریخچه سرکوب سیستم ایمنی.....
۱۴۴.....	تاریخچه پیوند دست.....
۱۴۷.....	پیوند جزئی صورت.....
۱۴۸.....	پیوند کامل صورت.....
۱۴۹.....	در ترکیه.....
۱۴۹.....	در انگلستان.....
۱۵۰.....	در امریکا.....
۱۵۱.....	پیوند عضو در ایران به قلم جناب آقای دکتر ایرج فاضل.....
۱۵۵.....	پیوند اعضا.....
۱۵۵.....	اندام‌های قابل پیوند.....
۱۵۶.....	شرایط پیوند اعضا.....
۱۵۶.....	انجمن و مراکز حمایتی از بیماران پیوندی.....
۱۵۷.....	فرایند تطبیق پیوند اعضا.....
۱۵۸.....	توزیع اعضا اهدایی.....
۱۶۰.....	اهدای عضو از منظر فقهی.....
۱۶۳.....	قوانین اهدای عضو در ایران.....
۱۶۴.....	آیین نامه اجرایی قانون پیوند اعضای بیماران فوت شده یا بیمارانی که مرگ مغزی آنان مسلم است.....
۱۶۶.....	فتوای مجاز بودن شرعی اهدای عضو از فرد مرگ مغزی.....
۱۶۸.....	آیا اتانازی مجاز است؟.....
۱۷۱.....	تحلیل حقوقی اتانازی در لایحه‌ی قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۰.....
۱۷۲.....	رحم جایگزین یا اجاره ای.....
۱۷۲.....	رحم اجاره ای یا رحم جایگزین چیست؟.....
۱۷۳.....	نگاه جامعه و قوانین به روش رحم جایگزین.....
۱۷۳.....	ماهیت حقوقی رحم جایگزین یا رحم اجاره ای.....
۱۷۴.....	شرایط استفاده از رحم جایگزین یا اجاره ای.....
۱۷۵.....	شرایط متقاضی رحم اجاره ای یا جایگزین.....